

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

«ΒΑΛΚΑΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ»

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΚΛΑΣΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ		
ΤΜΗΜΑ/ΠΠΣ	ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ / ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ, ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΠΣ - ΕΠΙΠΕΔΟ 6		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	XXXXXXXXXX	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	7 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΒΑΛΚΑΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/XXXXXX/		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι συμμετέχοντες θα μπορούν/είναι σε θέση να:

- κατανοούν, να περιγράφουν και να ερμηνεύουν βασικούς όρους και έννοιες που αφορούν το επιστημονικό πεδίο της Βαλκανικής γλωσσολογίας
- γνωρίζουν και κατανοούν τα βασικά χαρακτηριστικά της ελληνικής ως βαλκανικής γλώσσας
- γνωρίζουν και να χρησιμοποιούν βιβλιογραφία για τη μελέτη των βαλκανικών γλωσσικών φαινομένων
- έχουν σαφή εικόνα για τη σύνθετη γλωσσική πραγματικότητα στον βαλκανικό χώρο
- γνωρίζουν και να αναλύουν τα βασικά κοινά τυπολογικά χαρακτηριστικά των βαλκανικών γλωσσών

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών	Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Λήψη αποφάσεων	Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Αυτόνομη εργασία	Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

<p>Ομαδική εργασία Εργασία σε διεθνές περιβάλλον Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</p>	<p>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</p>
<ul style="list-style-type: none"> Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών Αυτόνομη εργασία Ομαδική εργασία Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης 	

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1	<ul style="list-style-type: none"> Εισαγωγή 	<ul style="list-style-type: none"> Γνωριμία με φοιτητές/τριες και παρουσίαση του περιεχομένου, του στόχου, των μαθησιακών αποτελεσμάτων και των απαιτήσεων του μαθήματος Εισαγωγή στην επιστημονική περιοχή της βαλκανικής γλωσσολογίας, βασικές έννοιες Περιοδολόγηση και συνοπτική επισκόπηση της εξέλιξης της βαλκανικής γλωσσολογίας (προπαρασκευαστική περίοδος και η γέννηση του ενδιαφέροντος για τις βαλκανικές γλώσσες, συγκρότηση του αυτόνομου γλωσσολογικού κλάδου, σύγχρονη περίοδος της βαλκανικής γλωσσολογίας).
2	<ul style="list-style-type: none"> Η θεωρία της Γλωσσικής ένωσης (Sprachbund) του N. Trubetzkoy. Το ζήτημα των γλωσσών της Βαλκανικής γλωσσικής ένωσης 	<ul style="list-style-type: none"> Η θεωρία της γλωσσικής ένωσης ως εφαρμογή της δομιστικής προσέγγισης (R. Jacobson, N. Trubetzkoy) Η διάκριση των γλωσσικών οικογενειών και γλωσσικών ενώσεων Η γλωσσική κατάσταση στα Βαλκάνια και το ζήτημα των γλωσσών που συγκροτούν την Βαλκανική γλωσσική ένωση.
3	<ul style="list-style-type: none"> Γλωσσικές επαφές στο Βαλκανικό χώρο 	<ul style="list-style-type: none"> Γλωσσική επαφή: θεωρητικά ζητήματα, βασικές έννοιες Γλωσσική επαφή και γλωσσική αλλαγή Γλωσσική επαφή και δανεισμός Γλωσσική επαφή και γλωσσικός θάνατος Ο ρόλος της ελληνικής γλώσσας στη βαλκανική γλωσσική ένωση
4	<ul style="list-style-type: none"> Κοινά βαλκανικά στοιχεία (βαλκανισμοί) στο φωνολογικό σύστημα 	<ul style="list-style-type: none"> Ομοιότητες των φωνηεντικών συστημάτων των βαλκανικών γλωσσών Ιδιαίτερα φαινόμενα στα φωνήεντα Ομοιότητες στα συστήματα των συμφώνων των βαλκανικών γλωσσών Προσωδία και τονισμός
5	<ul style="list-style-type: none"> Βασικοί βαλκανισμοί στο ονοματικό σύστημα 	<ul style="list-style-type: none"> Τάση προς αναλυτισμό Ισοσυνταγματικές δομές με προθέσεις Αναδιπλασιασμός του αντικειμένου Αναλυτικά παραθετικά των επιθέτων Επιτασσόμενο οριστικό άρθρο
6	<ul style="list-style-type: none"> Βασικοί βαλκανισμοί στο ρηματικό σύστημα 1 	<ul style="list-style-type: none"> Περιορισμένη χρήση απαρεμφάτου Όμοιες δομές αντικατάστασης του απαρεμφάτου Εισαγωγή δευτερευουσών προτάσεων Ο «βαλκανικός τύπος» υποθετικής έγκλισης
7	<ul style="list-style-type: none"> Βασικοί βαλκανισμοί στο ρηματικό σύστημα 2 	<ul style="list-style-type: none"> Σχηματισμός των τύπων του Μέλλοντα Απλοί και σύνθετοι παρελθοντικοί χρόνοι Λειτουργική και σημασιολογική αντίθεση μεταξύ

		<p>αορίστου και παρακείμενου στις βαλκανικές γλώσσες</p> <ul style="list-style-type: none"> • Όψεις της επικράτησης των απλών παρελθοντικών χρόνων έναντι των σύνθετων στις βαλκανικές γλώσσες • Ο παρακείμενος και η έκφραση αυτοπτικότητας
8	<ul style="list-style-type: none"> • Ομοιότητες στο λεξιλογικό σύστημα 	<ul style="list-style-type: none"> • Τα αποτελέσματα των γλωσσικών επαφών στο λεξιλογικό επίπεδο • Ομοιότητες στα φρασεολογικά συστήματα των βαλκανικών γλωσσών • Διαγλωσσική ισοσημία • Παραγωγή: κοινά παραγωγικά μοντέλα, παραγωγικά μορφήματα
9	<ul style="list-style-type: none"> • Ζητήματα σύνταξης 	<ul style="list-style-type: none"> • Τα κλιτικά στοιχεία στις βαλκανικές γλώσσες • Λειτουργίες των επαναληπτικών δομών στις βαλκανικές γλώσσες
10	<ul style="list-style-type: none"> • Μειονοτικές γλώσσες στο βαλκανικό χώρο 1 	<ul style="list-style-type: none"> • Αλβανικά, Αρβανίτικα • Ρομανί • Ισπανοεβραϊκή (Λαντίνο)
11	<ul style="list-style-type: none"> • Μειονοτικές γλώσσες στο βαλκανικό χώρο 2 	<ul style="list-style-type: none"> • Νοτιοσλαβικές ποικιλίες • Τα Πομάκικα
12	<ul style="list-style-type: none"> • Βαλκανικό μοντέλο του κόσμου: κοινή κοσμοαντίληψη και νοοτροπία 	<ul style="list-style-type: none"> • Η έννοια της εικόνας του κόσμου και του μοντέλου του κόσμου • Κοινές βαλκανικές μεταφορές • Οι βασικές δυαδικές αντιθέσεις (μέσα-έξω, πάνω – κάτω, δικός – ξένος κ.λπ.) στον βαλκανικό πολιτισμό
13	<ul style="list-style-type: none"> • Τα «υπαρξιακά» ζητήματα της σύγχρονης Βαλκανικής γλωσσολογίας. 	<ul style="list-style-type: none"> • Τα κενά της βαλκανικής γλωσσολογίας • Αμφισβήτηση της θεωρητικής βάσης • Αποβαλκανοποίηση, διαφορές ανάμεσα στην κοινή και στις διαλέκτους

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ</p> <p><i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Διαλέξεις στην τάξη • Ενεργητική μάθηση (hands-on learning) • Ομαδοσυνεργατική μάθηση 												
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ</p> <p><i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<p>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία και στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p> <ul style="list-style-type: none"> • Παρουσιάσεις PPT • Διδακτικό υλικό, ανακοινώσεις και επικοινωνία μέσω της πλατφόρμας eClass • Μελέτη από τους φοιτητές υποστηρικτικού υλικού σχετικού με το περιεχόμενο του μαθήματος • Επικοινωνία με τους φοιτητές μέσω email 												
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</p> <p><i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</i></p> <p><i>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i></p> <p><i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</i></p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Δραστηριότητα</th> <th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Διαλέξεις</td> <td>50</td> </tr> <tr> <td>Εργασία</td> <td>45</td> </tr> <tr> <td>Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας</td> <td>45</td> </tr> <tr> <td>Εξετάσεις</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος</td> <td>150</td> </tr> </tbody> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	50	Εργασία	45	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	45	Εξετάσεις	10	Σύνολο Μαθήματος	150
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου												
Διαλέξεις	50												
Εργασία	45												
Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	45												
Εξετάσεις	10												
Σύνολο Μαθήματος	150												

<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Διαμορφωτική</p> <p>Εργασία (υποχρεωτική): 40% Γραπτή τελική εξέταση: 60%</p>
---	---

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ξενόγλωσση:

1. MišeskaTomić, Olga (2006). *Balkan Sprachbund Morpho-syntactic Features (Studies in Natural Language and Linguistic Theory 67)*. Dordrecht: Springer, 2006.
2. Friedman, V. & B. Joseph (2025). *The Balkan Languages*. Cambridge University Press.
3. Tarpomanova, E., P. Asenova, B. Vouchnev (Edis.) *Glagolati: Balkan Verb Typology*. Sofia: St. KlimentOhridski University Press, 2022
4. Assenova, P. (2016). *Izbranstatii po balkanskoezikoзнание*. Sofia: Alya.

Ελληνόγλωσση:

1. Τζιτζιλής Χρήστος & Χαράλαμπος Συμεωνίδης επιμ. (2000). *Βαλκανική Γλωσσολογία: Συγχρονία και διαχρονία*. Πρακτικά Διεθνούς Συνεδρίου. Θεσσαλονίκη: Τομέας Γλωσσολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής Α.Π.Θ.
2. Τζιτζιλής Χρήστος & Γ. Παπαναστασίου (επιμ.) *Γλωσσικές επαφές στα βαλκάνια και στη Μικρά Ασία*. Θεσσαλονίκη: Ίδρυμα Μ. Τριανταφυλλίδη, 2019.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Εναλλακτικοί τρόποι εξέτασης μαθήματος σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης

Διδάσκων:	Χ. ΜΑΡΚΟΥ
Τρόπος επικοινωνίας με διδάσκοντα	cmarkou@bscc.duth.gr
Επόπτες/Επιτηρητές:	ΝΑΙ
Τρόποι εξέτασης:	Εργασία (υποχρεωτική): 40% Γραπτή τελική εξέταση: 60%
Οδηγίες υλοποίησης εξέτασης: (3)	<p>Οι γραπτές εξετάσεις (προόδου και τελική) θα πραγματοποιούνται μέσω eClass σε ημερομηνία και ώρα που θα ανακοινώνονται μαζί με τη χρονική διάρκεια και το περιεχόμενό τους σε εύλογο χρονικό διάστημα πριν από την πραγματοποίησή τους.</p> <p>Η εργασία θα υποβάλλεται μέσω eClass σε καθορισμένη ημερομηνία.</p>